

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/62/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6724203123
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Šalamún
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2025:6724203123.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Šalamúna a členov senátu JUDr. Anny Snopčokovej a JUDr. Evy Dzuríkovej, v právnej veci žalobkyne A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvalý pobyt C. XXXX/X, D. D., v konaní zast. E. F. G., advokátom, so sídlom H. I. XX/XX, J., proti žalovanému I. J. J. K. L. XX-XX, so sídlom H. C., J., za ktoré koná M. N. O., predseda, v konaní zast. A. B. P. I., so sídlom H. I. XXXX/XXX, J., o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 19C/49/2024-148 zo dňa 17. marca 2025, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Zvolen č.k. 19C/49/2024-148 zo dňa 17. marca 2025 p o t v r d z u j e .

II. Žalobkyňa je p o v i n n á zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o ich výške.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom č.k. 19C/49/2024-148 zo dňa 17. marca 2025 Okresný súd Zvolen (ďalej v texte aj „okresný súd“, resp. „súd prvej inštancie“) žalobu zamietol (I. výrok) a žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky náhrady trov konania žalovaného (II. výrok).

1.1 V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala sumy 5.172,00 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5.172,00 € od 01.11.2016 do zaplataenia titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Tvrdila, že je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území J., obec J., parcela registra „E“ evidovaná na mape určeného operátu p. č. XXXX o výmere 2.251 m² a p. č. XXXX o výmere 1.198 m², vedené na liste vlastníctva č. XXXX v podiele v 1/4. Žalobkyni patriaca výmera pri p. č. XXXX predstavuje 562,75 m² a pri p. č. XXXX predstavuje 299,50 m², v celkovej výmere jej spoluvlastnícky podiel predstavuje spolu 862,25 m² (ďalej len „nehnuteľnosti“ alebo aj „pozemky“). Žalobkyňa žiadala od žalovaného vydať bezdôvodné obohatenie za celé obdobie 50 rokov do dňa podania žaloby, a to za užívanie pozemkov v jej vlastníctve, pričom požadovala náhradu vo výške 2,00 € za jeden m² ročne. Argumentovala, že v rokoch 1975 – 1976 bývalý ONV J. vydal rozhodnutie pre žalovaného a podpísal s ním zmluvu o užívaní pozemkov, pričom toto rozhodnutie a zmluva boli vytvorené bez vedomia a súhlasu žalobkyne, resp. jej právnych predchodcov, bola utajená a týmito písomnosťami z uvedeného dôvodu nedisponovala ani žalobkyňa ani jej právni predchodcovia, ktorí sa dozvedeli, že ich pôdu už neužíva JRD ale majú ju záhradkári, ktorí nepredložili vlastníčkovi pôdy žiadnu zmluvu, listinu, resp. písomné upovedomenie, a teda žalovaný užíva cudzí majetok v rozpore so zákonom 50 rokov.

1.2 Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť. Namietol, že zákonom č. 64/1997 Z.z. o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o užívaní pozemkov“) došlo k právnej úprave užívania pozemkov v zriadených záhradkových osadách, pričom práve v tomto zákone videl právny titul, na základe ktorého sa pôda,

resp. pozemky v záhradkových osadách užívajú, čo samo o sebe vylučuje, že by tieto boli používané bez právneho dôvodu, a preto nemožno hovoriť o tom, že dochádza k bezdôvodnému obohacovaniu sa na úkor žalobkyne. Žalovaný tiež namietal svoju pasívnu vecnú legitímáciu, keď je záhradkárskou organizáciou ako formou združenia sui generis a pôdu neužíva, ani na nej nehospodári, preto na jeho strane nedochádza ku vzniku obohatenia tak ako to tvrdí žalobkyňa. Vzniesol aj námietku premlčania žalobou uplatneného nároku, výšku žalobkyňou požadovanej odplaty a neunesenie dôkazného bremena zo strany žalobkyne.

1.3 V ďalšom obsahu napadnutého rozsudku súd prvej inštancie uviedol stručný priebeh konania a zistený skutkový stav, na ktorý aplikoval ustanovenia § 1 ods. 1, § 2 ods. 1 a 2 a § 3 ods. 1 Zákona o užívaní pozemkov.

1.4 Súd prvej inštancie sa v prvom rade zaoberal vznesenou námietkou nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, v rámci skúmania ktorej riešil otázku, koho je potrebné považovať za nájomcu (užívateľa) záhradkovej osady, teda či je užívateľom (nájomcom) základná organizácia, ktorej členmi sú jednotliví záhradkári, alebo sú užívateľmi (nájomcami) práve jednotliví členovia záhradkárskej organizácie (záhradkárskej osady), ktorí pozemky, na ktorých je záhradková osada (oblasť) zriadená, užívajú. S poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 17/00, v ktorom sa uvádza, že § 2 ods. 2 Zákona o záhradkových osadách poskytuje definíciu užívateľa pozemku v zriadenej záhradkovej osade, konštatoval, že užívateľom pozemku v zriadenej záhradkovej osade sa rozumie člen záhradkovej organizácie a nie záhradková organizácia ako taká, dospel k záveru, že v posudzovanej veci tak užívateľmi nehnuteľností žalobkyne sú jednotliví členovia záhradkovej osady, a nie žalovaný, pričom nositeľmi prípadných povinností môžu byť len títo jednotliví užívatelia a nie žalovaný. Nad rámec uvedeného dodal, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobkyňi bolo známe, kto sú užívatelia pozemkov z Rozhodnutia Okresného úradu J. č. K./XXXXXX-XXX zo dňa 18.10.2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 29.11.2017, z ktorého vyplývalo, že na základe návrhu užívateľov pozemkov zahájil pozemkový úrad konanie na vyporiadanie vlastníctva k pozemkom v záhradkovej osade. Po vykonanom dokazovaní a vzhľadom na skutkový a právny stav posudzovanej veci dospel k záveru o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v konaní, nakoľko v konaní nebolo preukázané, že to bol žalovaný ako taký, kto užíval (kto bol užívateľom) pozemkov vo vlastníctve žalobkyne.

1.5 O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z., Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), v zmysle ktorého súd prizná náhradu trov konania podľa pomeru úspechu strany vo veci. V danom konaní, nakoľko súd žalobu zamietol, mal v celom rozsahu úspech žalovaný. Z uvedeného dôvodu súd priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala včas prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie žalobkyňa v celom rozsahu, z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP a namietala, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

2.1 Odvolanie odôvodnila tým, že zo Zmluvy o dočasnom užívaní pozemku pre J. K. – I. H. C., J., J. Q. zo dňa 04.04.1979 uzatvorenej medzi A. F. H. J. a I., J. H. C., J., J. Q., je zrejmé, že túto Zmluvu uzatvoril žalovaný. Užívanie pozemkov, na ktorých bola zriadená záhradkárska osada, sa po roku 1989 stalo predmetom úpravy zákona č. 229/1991 Zb. a Zákona o užívaní pozemkov, pričom prístup k právam užívateľov a vlastníkov bol zakotvený rozdielne. Zákon č. 229/1991 Zb. zaviedol len dočasný inštitút zákonného nájmu (§ 22 ods. 2 veta prvá zákona), keď právna predchodkyňa žalobkyne vstúpila do postavenia prenajímateľa a J. K. - I. H. C., J., J. Q., sa stala nájomníkom. Zákon o užívaní pozemkov vytvoril ex lege nájomný vzťah medzi právnou predchodkyňou žalobkyne a žalovaným. Dočasným ex lege nájomným vzťahom sa mala zabezpečiť právna istota a riadne využívanie pozemkov aj po zákonom zrušení dovtedajších užívateľských práv a jeho zavedením sa tak isto predchádzalo vzniku ujmy na majetku tých vlastníkov, ktorí sa nemohli ujať výkonu svojich vlastníckych práv okamžite. Tvrdila, že žalovaný v tomto konaní ani netvrdil, ale ani nepreukázal, že by na základe zmluvy so žalovaným tieto pozemky obhospodarovali členovia záhradkárskej organizácie. Ak medzi žalobkyňou ako vlastníkom a žalovaným ako užívateľom nebola uzavretá nájomná zmluva podľa osobitného predpisu, vznikol medzi nimi dňom nadobudnutia účinnosti Zákona o užívaní pozemkov nájomný vzťah, keď ani ustanovenia zákona č. 229/1991 Z.z. ani Zákona o užívaní pozemkov neupravili a neriešili, či užívateľ – záhradkárska organizácia bude užívať pozemky výlučne sama alebo prostredníctvom jej členov.

2.2 Len na okraj namietla závery súdu prvej inštancie, podľa ktorých žalobkyni bolo známe, kto sú užívatelia pozemkov, keď záhradková osada sa nachádza na viacerých parcelách, nielen na parcelách, ktorých podielovou spoluvlastníčkou je žalobkyňa a z uvedených rozhodnutí Okresného úradu J. nevyplýva okruh účastníkov užívajúcich práve pozemky žalobkyne.

2.3 S poukazom na súdom prvej inštancie citovaný rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/192/2004 uviedla, že práve z predloženej Zmluvy je zrejmé, že túto uzatvoril na jednej strane žalovaný v tomto konaní.

3. Žalobkyňa vo včas podanom odvolaní namietla, že súd prvej inštancie porušil CSP tým, že hneď na začiatku neskúmal procesné podmienky konania, v opačnom prípade by zistil, že žalovaný nemá spôsobilosť mať práva a povinnosti, a teda ani spôsobilosť byť účastníkom tohto konania. Súd prvej inštancie podľa nej nemal vôbec začať vykonávať procesné úkony a mal konanie zastaviť ešte pred pripustením zmeny žaloby uznesením zo dňa zo dňa 19.12.2024, ktorým nedisponuje.

3.1 Pripojila sa k odvolaniu jej právneho zástupcu.

3.2 Namietla, že v podanom poučení chýbal údaj o zákonných ustanoveniach, podľa ktorých možno podať odvolanie.

3.3 Požiadala odvolací súd o zrušenie napadnutého rozsudku a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3.4 Súd prvej inštancie podľa nej pochybil aj pri rozhodnutí o trovách konania. Ak by súd zastavil konanie, rozhodol by tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na ich náhradu podľa výsledku.

4. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že napadnutý rozsudok považuje za vecne správny, zákonný a spravodlivý. Podané odvolania považoval za nedôvodné. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania.

4.1 K odvolaniu žalobkyne uviedol, že nedostatok procesnej subjektivity má bez ďalšieho za následok zastavenie konania. Naproti tomu, vecná legitímácia, či už aktívna alebo pasívna sa vo všeobecnosti v občianskom súdnom konaní chápe ako oprávnenie účastníkov vyplývajúce z hmotného práva. Nedostatok aktívnej alebo pasívnej vecnej legitímácie na rozdiel od nedostatku procesnej subjektivity vedie k zamietnutiu žaloby. Uvedené predstavuje zásadný rozdiel medzi týmito dvoma procesnými inštitútmi. Okrem toho uviedol, že má pridelené identifikačné číslo a je účastníkom konania (a teda má procesnú subjektivitu) pozemkových úprav v zmysle § 6 písm. a/ Zákona o užívaní pozemkov a jeho právnu subjektivitu, a teda aj procesnú subjektivitu, možno vyvodiť z ustanovenia § 31 ods. 2 písm. d/ Stanov Slovenského zväzu záhradkárov. Pokiaľ sa týka námietky žalobkyne ohľadom nedostatočného poučenia v rozsudku, uviedol, že poučenie rozsudku obsahuje všetky predpísané náležitosti. Čo sa týka námietky žalobkyne ohľadom toho, že nedisponuje uznesením zo dňa 19.12.2024, uviedol, že v tom čase bola žalobkyňa zastúpená advokátom, v dôsledku čoho sa všetky písomnosti doručovali práve jemu. K námietke žalobkyne spočívajúcej v údajnej nemožnosti zistenia konkrétnych užívateľov pozemku dodal, že ak by to aj bola pravda, táto skutočnosť nemôže založiť pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného, pretože tá vyplýva z objektívnej skutočnosti, ktorou je hmotné právo.

4.2 K odvolaniu právneho zástupcu žalobkyne uviedol, že vzťah medzi zákonom č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku a Zákom o užívaní pozemkov bol v rámci rozhodovacej praxe všeobecných súdov už riešený, pričom poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co/443/2012, ktorý zastával názor, že pri výklade, koho je nutné v danom prípade považovať za nájomcu, treba vychádzať z neskôr prijatej právnej úpravy, ktorou je Zákon o užívaní pozemkov, ktorý definoval ako užívateľa pozemku člena záhradkárskej organizácie. Okrem uvedeného je potrebné vnímať aj to, že Zákon o užívaní pozemkov je k zákonu č. 229/1991 Zb. vo vzťahu špeciality, nakoľko upravuje práve oblasť právnych vzťahov týkajúcich sa užívania pozemkov v zriadených záhradkových osadách. Niet žiadneho rozumného dôvodu, aby sa pri posudzovaní otázky pasívnej vecnej legitímácie nepostupovalo podľa právneho predpisu, ktorý sa spornej otázky týka. Tvrdil, že otázka pasívnej vecnej legitímácie je legislatívne vyriešená v ustanovení § 2 ods. 2 Zákona o užívaní pozemkov.

5. Žalobkyňa odvolaciu repliku nepodala.

6. V dôsledku podaného odvolania Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 „a contrario, len v rozsahu odvolania žalobcu podľa § 379 CSP a z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 CSP, rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

7. Odvolací súd vzhľadom na obsah spisového materiálu, ako aj dôvody odvolania konštatuje, že súd prvej inštancie náležite zistil skutkový stav veci a v zmysle ustanovenia § 383 CSP je odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil prvoinštančný súd. Odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal zo súdom prvej inštancie správne a náležite zisteného skutkového stavu a neboli naplnené procesné predpoklady zo strany odvolacieho súdu doplňovať dokazovanie, prípadne nariaďovať odvolacie pojednávanie (§ 383, § 384 ods. 1, 2 a 3 v spojení s ustanovením § 366 CSP).

8. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP (1) Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

(2) Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. S poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odvolací súd považuje napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku. V súdnej veci nezistil žiadne okolnosti, ktoré by spochybňovali správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, v ktorom súd venoval náležitú pozornosť zisteniu všetkých rozhodných skutočností, dostatočne zistil skutkový stav a mal dostatočné podklady pre rozhodnutie vo veci. Dôvody, pre ktoré tak rozhodol, správne rozobral v odôvodnení rozhodnutia, s týmito dôvodmi sa v celom rozsahu stotožňuje aj odvolací súd a v podrobnostiach na ne odkazuje. Dôvody uvedené žalobkyňou v odvolaní nemajú za následok zmenu napadnutého rozhodnutia. Nad rámec uvedeného k zásadným odvolacím námietkam odvolací súd uvádza:

10. V preskúmvanej veci sa žalobkyňa domáhala zaplata sumy 5.172,00 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5.172,00 € od 01.11.2016 do zaplata titulom vydania bezdôvodného obohata. Súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného. Žalobkyňa s rozhodnutím súdu prvej inštancie nesúhlasila, nakoľko podľa jej názoru vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

11. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo, ak síce použil správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval alebo, ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

12. Cieľom právnej úpravy bezdôvodného obohata je reparácia nerovnováhy, ku ktorej dochádza bez relevantného právneho dôvodu v majetkovej sfére subjektov právnych vzťahov, pričom primárnou funkciou inštitútu bezdôvodného obohata je tak náprava nespravodlivej majetkovej nerovnováhy vzniknutej z titulu absencie relevantného právneho dôvodu. Bezdôvodné obohata je konštruované ako záväzkový vzťah medzi tým, kto sa na úkor iného obohatil, a tým, na úkor koho sa niekto obohatil. Podstatou bezdôvodného obohata je zákonom stanovená povinnosť toho, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohata, toto obohata vydať tomu, na koho úkor bol predmet bezdôvodného obohata získaný. Povinnosť vydať bezdôvodné obohata vzniká podľa zákona (§ 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka) tomu, kto ho získal.

13. Či bude žalobca v spore úspešný závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinností, ktoré sú predmetom konania, sa v civilnom procesnom práve používa pojem vecná legitímácia. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 6 Cdo 214/2011 „Vecná legitímácia vyjadruje postavenie účastníka konania v hmotnoprávnom vzťahu (niekedy aj v procesnoprávnom vzťahu), ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Účastník konania, ktorý je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (záväzku), má pasívnu legitímáciu. Vecná legitímácia sa na začiatku konania tvrdí. Súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca žaluje osobu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej

povinnosti. Ak sa to v konaní nedokáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného bez ohľadu na prípadné zistenie, že nositeľom pasívnej vecnej legitímácie je iný subjekt, ktorého ale žalobca za žalovaného neoznačil.“ Preskúvanie vecnej legitímácie je základnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta.

14. Súd prvej inštancie sa tak správne v konaní zameral prioritne na skúmanie pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, ktorej nedostatok žalovaný namietať už vo svojom prvom vyjadrení k žalobe, v ktorom poprel užívanie sporných pozemkov žalobkyne. Súd prvej inštancie po aplikácii na vec sa vzťahujúcej právnej úpravy § 1 ods. 1, § 2 ods. 1 a 2 a § 3 ods. 1 Zákona o užívaní pozemkov skonštatoval, že užívateľom pozemku v zriadenej záhradkovej osade sa rozumie člen záhradkovej organizácie a nie záhradková organizácia ako taká a dospel k záveru, že v posudzovanej veci tak užívateľmi nehnuteľností žalobkyne sú jednotliví členovia záhradkovej osady a nie žalovaný. Keďže v konaní nebolo preukázané, že to bol žalovaný ako taký, kto bol užívateľom pozemkov vo vlastníctve žalobkyne, žalobu z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného zamietol.

15. Odvolací súd sa plne stotožnil s právnym posúdeným veci súdom prvej inštancie a konštatuje, že Zákonom o užívaní pozemkov sa vytvoril k časti poľnohospodárskeho pôdneho fondu, ktorá slúži na uspokojenie potrieb nájomcov a užívateľov pôdy v záhradkových osadách, osobitný právny režim. Rozdielny právny režim nakladania s pôdou vyčlenenou pre záhradkové osady a pre inú poľnohospodársku pôdu nie je daný povahou predmetu vlastníctva ale povahou subjektov, ktoré túto pôdu užívajú. Skutočnosť, že Zmluva o dočasnom užívaní pozemku pre J. K. – I. H. C., J., J. Q. zo dňa 04.04.1979 bola uzatvorená medzi I., J. H. C., J., J. Q. a A. F. H., J., ktorý mal v tom čase predmetné nehnuteľnosti v správe, preukazuje, že sa jedná o zriadenú záhradkovú osadu v zmysle § 2 ods. 1 Zákona o užívaní pozemkov, ale nemožno z nej vyvodiť, že žalovaný aj v súčasnosti užíva pozemkov žalobkyne. Uvedený zákon v § 2 ods. 2 určil legálnu definíciu užívateľa, ktorým „sa rozumie člen záhradkárскеj organizácie“. Dňom účinnosti tohto zákona bol stanovený zánik dovtedajších užívacích vzťahov k pozemkom v záhradkových osadách a zaviedol sa ex lege nájomný vzťah medzi doterajším užívateľom takýchto pozemkov a ich skutočnými vlastníckmi. Najvýraznejšia zmena spočívala v tom, že bol vypustený § 22 ods. 3 zákona č. 229/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, čím fakticky a právne zanikol aj pôvodný prístup zákonodarcu vychádzajúci generálne z naplnenia (priority) vlastníckeho práva pôvodných vlastníkov k takýmto pozemkom a bol nahradený novým právnym režimom s novou filozofiou úlohy a miesta vlastníctva pôvodných vlastníkov k pozemkom v zriadených záhradkových osadách. Zákonodarca tak v podstate rezignoval na celkovú prioritu vlastníckeho práva doterajších vlastníkov k pozemkom v zriadených záhradkových osadách bez ohľadu na doterajší spôsob ich využívania, a práve naopak, uprednostnil existujúce užívacie práva k pozemku využívanému záhradkárskym spôsobom (záhradkovej osady), ako aj právnu istotu ich doterajších užívateľov.

16. Zákonom o užívaní pozemkov boli teda odstránené nejasnosti ohľadne vzťahu medzi vlastníkom a užívateľom pozemkov v záhradkovej osade. Nakoľko užívateľom pozemkov v zriadenej záhradkovej osade sa v zmysle legálnej definície zakotvenej v § 2 ods. 2 Zákona o užívaní pozemkov rozumie člen záhradkárскеj organizácie, ktorý na základe zmluvy so záhradkárskou organizáciou alebo poľnohospodárskou organizáciou, alebo inou organizáciou tieto pozemky obhospodaruje a užíva spoločné pozemky, nemohol zo strany žalovaného, ktorému takéto postavenie nesvedčí, dôjsť k bezdôvodnému obohateniu vzniknutému užívaním pozemkov žalobkyne nachádzajúcich sa v záhradkovej osade. Nedostatok pasívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú ide v konaní. V prípade nedostatku vecnej legitímácie súd nie je oprávnený zasahovať do vymedzenia okruhu účastníkov konania, nemôže konanie pre nedostatok takejto podmienky zastaviť, avšak musí žalobu zamietnuť.

17. Pokiaľ žalobkyňa tvrdila, že sa v danom prípade jedná o nedostatok procesnej spôsobilosti žalovaného ako procesnej podmienky konania, v dôsledku ktorej malo byť konanie zastavené, odvolací súd poznamenáva, že vecná legitímácia sa viaže na postavenie účastníka civilného sporového konania, z ktorého vyplýva, že je buď nositeľom práva (je aktívne vecne legitimovaný) alebo povinnosti (je pasívne vecne legitimovaný) v hmotnoprávnom vzťahu, z ktorého sa vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Na proti tomu procesná subjektivita sa odvíja od spôsobilosti mať práva a povinnosti, resp. ju má len ten, komu ju zákon výslovne priznáva. V posudzovanom prípade je žalovaným právnická osoba (§ 18 ods.

2 písm. a/ zákona č. 40/1964Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov v spojení s § 2 ods. 3 a 11a zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov), ktorá má spôsobilosť na práva a povinnosti, a teda možno konštatovať, že podmienka konania spočívajúca v procesnej subjektivite žalovaného bola v posudzovanej veci naplnená. Nebol teda dôvod na zastavenie konania postupom podľa § 161 ods. 2 CSP, ktorého predpokladom je nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť.

18. V písomnom vyhotovení rozsudku sa v zmysle § 220 ods. 1 CSP po slovách „V mene Slovenskej republiky“ uvedie označenie súdu, mená a priezviská sudcov rozhodujúcich vo veci, presné označenie strán a ich zástupcov, iných subjektov, označenie prejednávaného sporu, výrok, odôvodnenie, poučenie o lehote na podanie odvolania, o tom, na ktorý súd sa odvolanie podáva a o náležitostiach odvolania, poučenie o možnosti exekúcie a deň a miesto vyhlásenia. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku dospel k záveru, že tento spĺňa kritériá pre odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP, a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov vychádzal, akými úvahami sa riadil, zistené skutkové okolnosti súd prvej inštancie náležite vyhodnotil a dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam, ktoré správne právne posúdil a svoje rozhodnutie logicky zdôvodnil. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie zodpovedá aj základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia, vyplýva z neho vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Z napadnutého rozsudku vyplýva, že jeho odôvodnenie dáva jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, v dostatočnom rozsahu uvádza dôvody, na ktorých je rozhodnutie založené a obsahuje zákonom vyžadované obsahové náležitosti. Pokiaľ ide o žalobkyňou namietané absentujúce poučenie o možnosti podať odvolanie, odvolací súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku konštatuje nedôvodnosť tejto odvolacej námietky, nakoľko sporovým stranám podané poučenie obsahuje všetky zákonom stanovené náležitosti, t.j. poučenie o lehote na podanie odvolania; o tom, na ktorý súd sa odvolanie podáva; o náležitostiach odvolania, ako aj poučenie o možnosti exekúcie.

19. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že súd prvej inštancie pri doručovaní uznesenia č.k. 19C/49/2024-86 zo dňa 19.12.2024, ktorým bola pripustená zmena žaloby (v dôsledku ktorej sa predmetom konania stalo zaplatenie sumy 7.894,80 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne odo dňa 05.08.2021 do zaplatenia titulom vydania bezdôvodného obohatenia za tri roky od 02.08.2018 do 04.08.2021), postupoval zákonom predpokladaným spôsobom, keď predmetné uznesenie doručil dňa 03.01.2025 (č.l. 90) v súlade s § 110 ods. 1 CSP právnenému zástupcovi žalobkyne. Predmetným uznesením nebola žalobkyňi uložená povinnosť osobne v konaní niečo vykonať a s ohľadom na povahu veci nebolo potrebné toto procesné rozhodnutie doručovať aj žalobkyňi. Možno preto konštatovať, že uvedeným procesným postupom súd prvej inštancie v plnom rozsahu umožnil žalobkyňi, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva a nedošlo k zásahu do jej práva na spravodlivý proces.

20. Odvolací súd preskúmal i odvolaním napadnutý II. výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie uložil žalobkyňi povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V nadväznosti na vecnú správnosť odvolaním napadnutého I. výroku rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd, ako vecne správny posúdil aj závislý výrok, ktorým súd prvej inštancie v súlade so zásadou úspechu v spore vyplývajúcou z ustanovenia § 255 ods. 1 CSP rozhodol o trovách prvoinštančného konania. Možno skonštatovať, že súd prvej inštancie o trovách prvoinštančného konania rozhodol podľa správnych ustanovení CSP a tieto správne aplikoval.

21. Odvolací súd, s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/69/2022 zo dňa 25. mája 2023, dodáva, že s ostatnými námietkami resp. argumentmi žalobkyne uvedenými v podanom odvolaní sa ďalej bližšie nezaoberal, nakoľko pre rozhodnutie v intenciách zabezpečenia práva na spravodlivý súdny proces sa jedná o argumenty, ktoré nemajú pre spravodlivé rozhodnutie v predmetnej veci rozhodujúci význam (m. m. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 314/2018).

22. Sumarizujúc vyššie uvedené dôvody, dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je spôsobilé privodiť zmenu ani zrušenie napadnutého rozsudku. Keďže je napadnutý rozsudok súdu prvej

inštancie v meritórnom I. výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá, ako aj v II. výroku o trovách konania, vecne správny, odvolací súd ho postupom podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

23. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní iniciovanom odvolaním žalobkyne, táto nebola úspešná ani sčasti, keď odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu vecnej správnosti potvrdil. Celý procesný úspech v odvolacom konaní tak prináleží žalovanému, ktorý sa k odvolaniu i vyjadroval, a to prostredníctvom právneho zástupcu. V súvislosti s odvolacím konaním tak žalovanému trovy preukázateľne vznikli. S poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1 CSP odvolací súd uložil žalobkyni, ako procesne neúspešnej strane sporu v odvolacom konaní, povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o trovách konania.

24. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.